

3.12.2018

HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄN HSY:N TYÖMAAVESIOHJE

1. Johdanto

HSY:n vesihuollon toiminta-alue kattaa Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit. Tässä ohjeessa kerrotaan, miten HSY:n toiminta-alueella työmailla syntyvien vesien poistamisessa tulee menetellä, jotta vesistä ja niiden sisältämistä haitta-aineista tai ominaisuuksista ei aiheudu haittaa ympäristölle eikä viemärlaitokselle. Haittojen ennalta ehkäisemiseksi työmaavesien mahdollinen käsittely ja pois johtaminen työmaalta tulee suunnitella osana rakentamisen suunnittelua hyvissä ajoin ennen työmaan käynnistymistä. Suunnitteluvaiheessa kannattaa selvittää myös ympäristönsuojeluviranomaisen kanta siihen voidaanko työmaavedet johtaa hulevesiviemäriin vai joudutaanko ne johtamaan jätevesiviemäriin.

Maata ja kiviainesta kaivettaessa tai louhittaessa kaivantoihin kerääntyy usein vettä. Työmaavesi muodostuu kaivantoon suotautuvasta pohja- ja /tai orsivedestä, suoraan taivaalta satavasta sadevedestä, kaivantoa ympäröiviä pintoja pitkin valuvasta hulevedestä sekä erilaisissa työmenetelmissä, kuten porauksessa käytettävästä vedestä. Kaivantoon kertyvään veteen saattaa kulkeutua kaivannon ja sen ympäristön maaperästä, ympäröiviltä pinnoilta ja rakenteista, erilaisista työmenetelmistä, kuten räjäytyksistä, betonoinnista ja injektoinnista sekä työkoneista kiintoainetta, ravinteita ja muita ympäristölle haitallisia aineita. Yleensä rakentaminen edellyttää, että työmaavedet pumpataan tai muulla tavoin johdetaan pois kaivannosta.

Edellä kuvatuilta työmailta sellaisenaan hule- tai jätevesiviemäriin johdettavat vedet voivat aiheuttaa viemäreiden, -kaivojen, pumppaamoiden, ym. rakenteiden liettymistä, tukkeutumista ja syöpymistä. Jätevesiviemäriin johdettaessa käsittelemättömistä, haitallisia aineita sisältävistä jätevesistä voi olla haittaa myös viemärlaitoksen työntekijöille ja jätevedenpuhdistamoiden toiminnalle.

2. Määritelmiä

Työmaalla tarkoitetaan rakennus- tai saneeraustyömaita, joissa kaivetaan maata tai louhitaan tai porataan kiviainesta. Tällaisia työmaita ovat mm. louhintatyömaat (maanalaisten tilojen yms. rakentamista edeltävä louhinta) ja pilaantuneiden maiden työmaat.

Työmaavedellä tarkoitetaan työmailla muodostuvia vesiä lukuun ottamatta työmaakoppien sosiaali- ja saniteettitiloissa syntyviä asumajätevesiä.

Haitta-aineilla tai haitallisilla ominaisuuksilla tarkoitetaan vesien sisältämiä yhdisteitä, ainesosia tai ominaisuuksia, joista voi olla haittaa mm. viemäreille, pumppaamoille, jätevedenpuhdistamolle. Haitta-aineita voivat olla kiintoaineen suuri määrä, veden happamuus, raskasmetallit, mineraaliöljyt ym. kemialliset yhdisteet.

Työmaaveden puhdistamisella tarkoitetaan haitallisten ominaisuuksien tai haitta-aineiden poistamista vedestä esim. kiintoaineen erottimella, öljynerottimella tai aktiivihiihisiuodatuksella.

3. Työmaiden poistovesiä koskevat HSY-sopimukset ja -luvut

Työmaan poistovesien johtaminen hule-, jäte- tai sekavesiviemäriin vaatii aina luvan HSY:n liittymispalveluilta. Liittymisestä laaditaan ensin liitoskohtalausunto, jonka jälkeen tehdään sopimus. Sopimuksessa määrätään tarvittaessa myös poistoveden maksimivirtaamasta.

Lisätietoja: <https://www.hsy.fi/fi/asiointi/uudelle-asiakkaalle/vesihuolto/Sivut/default.aspx>

Jos työmaavedet johdetaan jätevesiviemäriin, voidaan ennen liitoskohtalausuntoa työmaan koosta ja kestosta sekä työmaaveden laadusta riippuen tarvita lisäksi HSY:n valvontapalveluiden myöntämä viemärointilupa. Viemärointilupa tarvitaan aina, kun työmaavesiä johdetaan jätevesiviemäriin pilaantuneiden maiden kunnostustyömailta tai isoilta louhintatyömailta.

Pilaantuneiden maa-alueiden ja työmaavesien viemärointilupahakemus -lomake:

https://www.hsy.fi/fi/yhteisollejayritykselle/vesihuolto/Documents/HSY_Hakemus_PIMa_ja_tyomaavedet.pdf

4. HSY:n laatuvaatimukset poistettavalle työmaavedelle

Työmaavesien viemäroinnissä on noudatettava aina HSY:n vesihuollon yleisiä toimitusehtoja:

https://www.hsy.fi/sites/Esitteet/EsitteetKatalogi/toimitusehdot_vesihuolto_2015web.pdf

Kun työmaavedet poistetaan hulevesiviemäriin, HSY edellyttää, että ne eivät aiheuta hulevesiviemäriin tukkeutumista eivätkä syöpymistä. Muuten hulevesiviemäriin johdettavan työmaaveden laadusta ohjeistaa ko. kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen.

Jätevesi- ja sekavesiviemäriin johdettavien jätevesien yleiset laatuvaatimukset määritellään ”Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoille johdettavien jätevesien raja-arvot” asiakirjassa, joka liitetään kaikkiin viemärointilupiin: https://www.hsy.fi/fi/yhteisollejayritykselle/vesihuolto/Documents/jateveden_raja-arvot.pdf

Viemärointiluvissa voidaan asettaa tapauskohtaisesti myös muita vaatimuksia. Viemärointiluvissa voidaan lisäksi edellyttää hakijaa selvittämään HSY:n verkko-osaston kunnossapitoyksiköltä viemäriin kuvaustarve ennen töiden aloittamista ja töiden päättymisen jälkeen.

Yleensä poistettavan työmaaveden laatu tulee selvittää näytteenotoin ja laboratorioanalysein. Näytteenoton tiheys sekä analysoitavat aineet määritellään viemärointiluvussa. Työmailta on varauduttava poistovesien esikäsittelyyn esim. kiintoaineen poistamiseksi. Joskus poistovesi on myös puhdistettava esim. öljynerotuksella tai aktiivihiihliuodatuksella viemäroitävän veden laadun takaamiseksi. Kun poistovesi johdetaan seka- tai jätevesiviemäriin, poistoveden määrä tulee pystyä mittaamaan luotettavin menetelmin laskutusta varten. Poistoveden laadusta riippuen jäteveden käyttömaksu voidaan periä korotettuna.

5. Muut luvat

Työmaa voi tarvita myös muita lupia riippuen työmaan laadusta, koosta, kestosta tai sijainnista. Luvan tarve tulee selvittää seuraavilta kunnan tai alueen virastoilta:

- Rakennusvalvontavirasto
- Rakennusvirasto
- Kiinteistövirasto
- Kaupungin ympäristökeskus
- Uudenmaan ELY-keskus

6. Korvausvelvollisuus vesien hallitsemattomasta käsittelystä ja johtamisesta

Mikäli vesien johtaminen luvattomasti tai lupaehtojen vastaisesti HSY:n viemäriin aiheuttaa vahinkoa viemäreille tai jätevedenpuhdistamolle, lähetetään lasku vahinkojen korjaamisesta aiheuttajalle HSY:n vesihuollon yleisten toimitusehtojen kohdan 3.10 mukaisesti (palvelun keskeyttäminen sekä aiheutettujen vahinkojen korvaaminen).